

TABİİYET MUAMELÂTINDAN ALINACAK HARÇLAR HAKKINDA 1/25 NUMARALI KANUN LÂYİHASI VE HARİCİYE, MALİYE VE BÜTÇE ENCÜMENLERİ MAZBATALARI

Türkiye Cumhuriyeti

Başvekâlet

26 Teşrinisani 1927

Müdevvenat Müdüriyeti

6/5106

Büyük Millet Meclisi Riyaseti Celilesine

Tabiiyet muamelâtından alınacak harçlar hakkında Hariciye Vekâletince tanzim ve Şûrayı Devlet tarafından tadifen teklif edilen ve İcra Vekilleri Heyetinin 20 Teşrinisani 1927 tarihli içtimaında tezekkür ve Meclisi Aliye arzı tasvip edilen Kanun Lâyihası ile esbabı mucibe mazbatasının musaddak sureti leffen takdim olunmuştur.

Muktezasının ifasına ve neticesinin iş'arına müsaade buyrulmasını rica eylerim efendim.

Başvekil

İsmet

Şûrayı Devlet Tanzimat Dairesince İcra Olunan
Tadilâtın Esbabı Mucibesi

(Birinci Maddenin :) Müstediyyatın makamı resmiye takdiminde harç alınacağından maddenin iptidası ona göre yazılmış ve harcı alacağı devair meyanında merkezde tabiiyet kalemi de ithal edilmiş ve umuru hukukiye müdüriyetleri bulunmayan vilâyetlerde nüfus müdürleri tarafından harcın alınması muvafık görülmüş ve daha bir iki kelime tashihî ile birinci madde tadil edilmiştir.

(Dördüncü maddenin :) Maddedeki tabiiyet kelimesi Türkiye vatandaşlığına tebdil edilmiş ve hiç vergisi olmayanlarla beş yüz kuruştan aşağı vergisi olanların da hadidi asgari bulunan beş yüz kuruş tediyyesi ile mükellef olduklarını tasrih için madde tadilen kaleme alınmıştır.

(Altıncı maddenin :) Türkiye vatandaşlığından çıkan ve kocasının tabiiyetine geçen kadınlar için on lira harç vaz edilmesi - nadiren vukua gelen bu muameleden fazlaca resim istifası mütalâası - ile kâfi görülmeyerek yirmi beş liraya iblağ ve lâfzen bazı tadilât yapılmıştır.

(Yedinci Maddenin :) Lâfzî bazı tadilât yapılarak kabul olunmuştur.

(Sekizinci maddenin :) Yalnız maddenin sonundaki (mahsub edilir) kelimeleri (istifa olunur)'a tebdil olunmuştur.

(Onuncu Maddenin :) Kanunun en uzak hariciye memurlarına tebliği için neşri tarihinden itibaren uzunca bir müddet mürruru lâzım geldiğinden onuncu madde olarak bu madde vaz edilmiştir.

(On Birinci Maddenin -) Maddenin numarası (11)'e tebdil edilmiştir.

Tabiiyet Muamelâtı Hakkında Alınacak Harçlara

Dair Kanunun Esbabı Mucibe Lâyihasıdır

24 Ağustos 1325 tarihli tarifei muaddele mucibince hariciye tabiiyet kalemince alınmakta olan ve hükümeti sakıtanın 15 Teşrinievvel 1328 tarihli kararname ve 15 Nisan 1339 tarihli Avans Kanununun onuncu maddesi ile beş misline iblağ edilmiş bulunan harçların, atiyüzzi'kr esbap ve sevalik hasebiyle tadil ve tezyidi ile bu bapta bir kanun neşri zaruri görülmüştür.

Evvelâ - Tarifei mezkûrenin son maddesinde tabiiyet kalemine havale olunan arzuhallerden mada makamâtı resmiyeden ve memurini ecnebiyeden mevrit tahtiratlar için de bunları takibeden alâkadarın kaydiye harcı alınması muharrer idiye de bir harca tabi olan evrakın tabi olduğu harç istifa edilmedikçe muameleye konması muvafık maslahat olamayacağı ve muharreratı resmiyenin alâkadar tarafından takibolunup olunmayacağı kestirilemeyeceği gibi bunların alâkadarlarının takibine taliken muamele görmemeside eseri cihet caiz görülemeyeceği ve hangi muharreratı resmiye üzerine alâkadar tarafından müracaat ve takip ve takibi maslahat edildiğini tayin etmek ve binaenaleyh ledelhace bu kaydiye harcının ahkâmı kanuniyeye tevfikân istifa edilip edilmediğini teftiş edebilmekte mümkün olmayacağı cihetle işbu kaydiye harcı sırf müstediyyata ve isbatı hüviyet ve tabiiyet hakkında ibraz olunacak vesailka hasredilmiş ve kanunun birinci maddesi bu suretle tanzim kılınmıştır.

Saniyen - Elyevm mer'iyülicre olan tarife Türkiye'de ecanibin ikamet ve seyrüseyahati hakkında tabi olacağı zabıta kotrolu hakkında bir kanun mevcut olmadığı ve imtiyazatı ecnebiyeye temas eden ve bu imtiyazatın ilgası anından itibaren filhal mülga bulunan ecanibin istimlâki nizamnamesinin mer'iyülicre bulunduğu bir devirde tanzim edilmiş olduğu cihetle o vakitler ecnebi sıfatıyla emlak tasarrufu teşebbüsün-

de bulunan bir şahsın hakkı istimlakî haiz tebeayı ecnebiyeden olup olmadığının belediye, maliye ve tapu idarelerinden malum olması için evvel emirde konsulatolarından bir tabiiyet ilmühaberi almaları ve bunlarla tabiiyet kalemine müracaatla tabiiyetlerini tahkik ve tetkik ettirerek tasdik ettirmeleri usul ittihaz edilmiş ve bu münasebetle tarifeye emlak ilmühaberlerinin kaydiyesi harcı ile tasdiki tabiiyet harcı derg ve kayıt edilmiş ise de eylevm 1331 tarihli kanun mucibince teb'ayı ecnebiye esasen her mahalde zabıtaya müracaatla kendisini kaydettirerek bir ikamet tezkeresi ahzına mecbur olup bu tezkereyi ibraz eylemedikçe her gûna muameleyi resmîyesi tehir edildiği ve bu ikamet tezkerelerinin alâkadar hakkında zabıtaca tahkikatı lâzime icrasından sonra ita kılıldığı ve alâkadar hüviyet ve tabiiyeti asliyesini isbata kâfi vesaiiki esasiye ibraz edemediği veya vesaiiki mübrezesi ile malumat kuyudu resmîyemiz beyninde tezat görüldüğü takdirde esasen mesele lieclittetkik tabiiyet kalemine sevk edildiği ve diğer cihetden kapitülasyonların ilgası hasebiyle ecnebi konsolatolar emlak ilmühaberi veya vefat eden ecanibin uhdesindeki emlak hakkında veraset vesaireyi mutazammın vesaiik itasına selâhiyettar olmadıkları gibi Lozan Muahedename sine merbut ikamet ve selâhiyeti adliye mukavelenemesinin sekizinci maddesi mucibince ekser düveli ecnebiye tebeasının Türkiye tebeasından fazla bir resme tabi tutulmaması da icabeylemekte olmakla zabıtadan muntazam ikamet tezkeresi ahzıyla olan bir ecnebinin emlak muamelâtı için bir de tabiiyetinin tasdiki için ayrıca bir harca tabi tutulması hem zait, hem de gayrı muvafık görülmüş ve yeni kanuna emlak ilmühaberi kaydiyesi ve tasdiki tabiiyet harcı için madde dercine lüzum görülmemiştir.

Salisen - Ecanibin ikamet ve seyrü seyahati hakkındaki Kanuna tevfiikan zabıtaya müracaatla ecnebi sıfatıyla kaydını icra ettirmek isteyen eşhasın yedinde iddiasını bihakkın isbata kâfi vesaiiki resmîyei esasiye mevcut olmaması veyahut yedindeki vesaiik münderecatı ile malumat veya kuyudu resmîyemiz taaruz etmesi hasebiyle zabıtaca tesbit tabiiyetinde tereddüt edilen veya zabıtaca kendisini kaydettirerek, ecnebi sıfatıyla ikamet tezkeresi ahzetmiş olduğu halde emlak muamelâtı veyahut bir dava münasebetiyle yedindeki ecanibe mahsus zabıta ikamet tezkeresi münderecatını nakıs bir kayıt ve vesaiiki resmîye elde edilen velhâsıl herhangi bir suretle tabiiyet kalemince tetkik ve tesbiti tabiiyetine lüzum görülen eşhasın muamelesi tabiiyet kalemine sevk ve tevdi bulunduğu halde

kalemi mezkûrca icra edilecek tetkikat ve ledel-hace, memleketi asliyesinden icra ettirilecek tahkikat üzerine alâkadar hakkında ittihaz olunacak mukarreratın devairi aidesine tebliği için alınacak harç yeni kanunun ikinci maddesinde yirmibeş lira gösterilmiştir ki bu harç evvelki tarifedeki tasdiki tabiiyet harcı makamına kaimdir. Ve bunun her gûna muameleye mahsus olmayıp mühim ihtilâfata münhasır ve itinalı tetkikat ve tahkikata müstenit mukarrerattan istifa edileceği ve bu mesailin bir dereceye kadar alâkadarın noksanii vesaiiki yüzünden veya bazan muahedatı mün'akide veya muamelâtı kanuniyeye tevfiikan tebeddül eden tabiiyeti hasebiyle evvelki kuyudu resmîyeyi vakit ve zamanıyla tashih ettirmekteki musamahasının ve hatta bazan da hilâfı kanun müddeiyatından inbias etmiş olacağı cihetle bittabi miktarının evvelki tasdik harcına nisbeten tezyidi münasip görülmüştür. Mamafih bu yolda ittihaz edilmiş bir kararın ledel-hace tebliği tekerrüründe ancak beşer yüz kuruş istifa olunacağı da kanunun üçüncü maddesinde tasrih edilmiştir.

Rabian — Kapitülasyonların cari olduğu ve yerli tebeanın hukuku mühimmesi siyasiyesi bulunmadığı bir devirde tanzim edilmiş olan eski tarifede sırf tebeayı ecnebiyenin tensikini teshil ile mümkün mertebe müdahalâtı ecnebiyenin taksiri gayesini istihdafen telsik muamelâtı sırf bir istida takdimine münhasır bırakılmış ve telsik harcı da elli kuruştan ibaret bir meblâğ olarak tayin edilmiş ve beş misline iblâğı ile ancak iki yüz elli kuruş olmuş ise de bu harç hali hazır ile asla münasip olmaması ve mer'iyülicra bulunan tabiiyet kanunumuza nazaran Türkiye tabiiyetine kabul edilen bir şahsa derhal bil'ümle hukuku siyasiyeyi mühimmeden de istifade eylemekte bulunduğu cihetle ekser düveli mütemeddinede tatbik bulunduğu veçhile alâkadarın derecesi serveti nisbetinde bir telsik harcı istifası muvafıkı hal ve muadelet görülmüş ve yeni kanunun dördüncü maddesi bu suretle tanzim edilmiştir.

Hamisen — Eski tarifede tabiiyeti ecnebiyeye geçmek için ruhsatı resmîye talebinde bulunan tebamızdan beş yüz kuruş harç alınması ve bir de bu gibilere müsaadeyi resmîye itas takarrur ettikten sonra yedlerine verilecek ruhsatnamei resmîyenin tabiiyet kalemince vize harcı olarak ayrıca yirmi beş kuruş alınması gösterilmiş ve beş misline iblâğı ile eylevm cem'an iki bin altı yüz kuruşa balığ olmuş ise de bu harçların ayrı ayrı gösterilerek tahsili yerine bir harç olarak alınması ve düveli ecnebiyenin hemen kâffesi muayyen miktarda

sahibi servet olmayanları tabiiyetlerine kabul etmekte oldukları cihetle tebdili tabiiyetle vatanına karşı her güne mükellefiyetten kurtulacak olan ve az çok, sahibi servet bulunan bir vatandaşın son vatandaşlık vergisi olan bu harcın münasip bir miktara iblağı muvafık görülmüş ve kanunun beşinci maddesi bu suretle tanzim edilmiştir.

(Şimdiye kadar tebdili tabiiyet eden tebeamızın kat'iyen bir daha Türkiye'ye gelmemesi hakkındaki teahhüdü kaydı kanunisinin de bazı kuyut ve şurut ile tadili tabiiyet kanunumuzun tebdil ve teçdidini esasında muvafık olacağı mütalâası da bu harcın tezvidine saik olmuştur)

Sadisen — Eski tarifede tebeayı ecnebiye ile evlenerek kocasına izafeten tabiiyeti ecnebiye iktisap eden Türk kadınlarının muamelesi hakkında bir kayıt olmaması hasebiyle bu gibilerin muamelesinde mesele tetkik edilerek kocalarının ecnebiligi ve kadınların kocalarının mensup olduğu devlet kanununa nazaran evlenme mülâbesesiyle tabiiyeti ecnebiyeyi iktisap ettiği tebeyyün ettiği takdirde her ikisi için tasdik tabiiyet harçları alınarak alâkadar kadının sicilli nüfus kaydı terkin edilmek üzere nüfus idaresine ilmühaber ita olunmakta ve bu harçta ekseriye yedi yüz elli kuruşa baliğ olmakta idi isede: Yeni kanunda tasdik harcı namı ile bir harç konmasına lüzum görülmemiş olduğundan bu misillü kadınların muamelâtının tetkik ve sicilli nüfus kayıtlarının terkini için bin kuruş harç alınması muvafık görülmüş ve kanunun altıncı maddesi ona göre tanzim edilmiştir.

Sabian — Türkiye tabiatından iken, tebeayı ecnebiye ile evlenerek kocasının tabiiyetini iktisap eden bir kadın kocasından boşandıktan veyahut kocasının vefatından sonra müddeti muayyeneyi kanuniyesi zarfında tabiiyeti asliyesine rücu etmek istediği zaman eski tarifede bir madde mahsusa olmadığından kendisinden aslen ecnebi iken Türkiye tabiiyetine geçen eşhastan alınan harcın aynı istifa edilmekte isede: Yeni kanunda işbu telsik harcının varidatı seneviye nisbetinde alınması gösterilmiş ve bu gibi kadınların rücularında ise mahdut bir harç ile iktifa muvafık olacağı temmül edilerek beş yüz kuruş harç takdir edilmiş ve kanunun yedinci maddesi olvephile tanzim kılınmıştır.

Saminen : Vaktiyle memaliki ecnebiyede tevellüt eden veya oralarda ihtiyarı ikamet eden eşhas sicilâtı nüfusiyeimize kaydedilmiyerek yalnız buldukları mahal şehibenderliklerimizde kayıt ve tescil edilmekte olması hasebiyle bu gibilerin Türkiye'ye geldikleri

zaman tescilleri hakkında nüfus idarelerince tereddüt edilirse tabiiyet kaleminde tetkiki tabiiyetleri hakkında eski tarifeye bir harç konulmuş isede zaten memaliki ecnebiyedeki tebeamızın sicilâtı nüfusiyeimize kayıtları olmaması hem Nüfus Kanunu ahkâmına menafi, hem de bu gibilerin nüfus idarei umumiyesine mukayyet ve malum olmaması muamelâtı askeriye ve saireden dolayı mahzurdan salim olamacağı vaktiyle nazarı dikkate alınarak bu gibilerin de sicilli nüfus idaresince kayıt ve tescilleri takarrur ettirilmiş ve ol vephile muamele edilmekte bulunmuş olmakla yeni kanunda bu hususta ayrıca bir harç zirk ve tasrihine hacet görülmemiş ve ledelhace bu gibi mesailde yeni kanunun ikinci maddesi daireyi şumulüne dahil addedilmiştir.

Türkiye
Büyük Millet Meclisi 18.12.1927
Hariciye Encümeni
Karar No. : 6

Hariciye Encümeni Mazbatası
Riyaseti Celileye

Tabiiyet muamelâtından alınacak harçlar hakkında olup Başvekâleti Celileden mevрут ve encümenimize havale olunan Lâyihai Kanuniye Hariciye Vekili Tevfik Rüşti Beyin huzuriyle müzakere ve tetkik olundu.

Hükümet esbabı mucibe mazbatası ve Lâyihai Kanuniye münderecatı encümenimizde muvafık görüldüğünden bir güne tadilat yapılmıyarak aynen kabul edilmiştir. Bermucibi havale Maliye Encümenine tevdi edilmek üzere Riyaseti Celileye takdim kılındı.

Reis Namına Kâtip
M. Cemil Zeki Mesut
Aza Aza
Mazhar Doktor İbrahim Taliğ
Aza
Bekir Lütfi

Türkiye
Büyük Millet Meclisi 11.2.1928
Maliye Encümeni
Karar No. : 14
Esas No. : 1/25

Maliye Encümeni Mazbatası
Riyaseti Celileye

Tabiiyet muamelâtından alınacak harçlara dair olup Başvekâleti Celileden 26 Teşrinisani 1927 tarih ve 6/5106 numaralı tezkere ile mevрут ve encü-

menimize muhavvel lâyihaî kanuniye ile esbabı mucibe mazbatası Hariciye Vekâleti Hukuk Müşaviri Muavini Beyin huzuriyle tetkik ve müzakere olundu.

Hükümetin esbabı mucibe lâyihasında bertafsil dermeyan eylediği esbap ve delâil encümenimizce de varit ve muvafık görülerek işbu kanun lâyihası esas itibariyle kabul edilmiş ve ancak berveçhi zir arz edilen esbaba binaen birinci, üçüncü, dördüncü ve sekizinci maddelerde bazı tadilât icrat kılınmıştır.

1. Tabiiyet muamelâtı hakkında makamatı resmîyeye verilecek arzuhallerle isbatı hüviyet ve tabiiyet için alâkadarlar tarafından ibraz olunacak vesikaların her birinden yirmi beş kuruş kayıt harcı alınması muvafık ise de merkezde Hariciye Vekâleti Tabiiyet Kalemi ile vilâyetlerdeki Umuru Hukukiye Müdürlerinin nakde vazîülyet olmaması ve mali kefaletleri bulunmaması hasebiyle işbu harcın taraflarından istiyfası doğru olamayacağından merkezde Hariciye Vekâleti umuru hesabiyesiyle meşgul ve mükeffel olan Muhasebe Müdürünün vilâyetlerde nakde vazîülyet olan Nüfus Müdürlerinin bu harçların istiyfa ile muvazzaf bulunmaları muvafık görülmüş ve birinci madde bu yolda tadil edilmiştir. Ahzolunacak bu paraların günü gününe mal sandıklarına teslim edilmesi ve şayet muamelesi herhangi bir sebepten dolayı tevhür ederse bu mebalîğin emanet suretiyle tesrii tevdiî hususu da encümenimizce şayanı temenni görülmüştür.

2. Hüviyet ve tabiiyetini ispata kâfi vesaiki bulunmaması veya gösterdiği vesikaların resmî malumat ve kuyutla tearuz etmesi gibi sebeplerden dolayı tabiiyetinin tayininde tereddüt edilen eşhas hakkında iktiza eden tahkikat icra kılınarak tabiiyet kalemince karar ittihâz olunduktan ve harcı istiyfa edilerek icabeden mahalle tebliğ kılındıktan sonra herhangi bir makamı resmiden gösterilecek lüzum üzerine işbu müdde haz kararın mükerrer tebliğleri için her defasında beş lira harç alınması muvafık görülmüş ise de alâkadarların vukubulacak talepleri üzerine tabiiyet kalemince hakkında mütte haz karar suretinin itası halinde de beş lira harç alınması doğru olmayacağı ve bu halde ahkâmı umumiye dairesinde harç alınması icabedeceği Encümenimizce teemmül edilmiş ve üçüncü madde (veya alâkadarların talebine mebnî) fıkrasının tayyî suretiyle kabul edilmiştir.

3. Lâyihaî Kanuniyenin dördüncü maddesinde Türkiye vatandaşlığını talep ve istida edenlerden mükellef oldukları vergilerinin yüzde otuz beşi nispetinde telsik harcı alınması teklif olduğuna göre Türkiye vatandaşlığına kabul edilen her şahıs derhal hukuku mühlîbbeyi siyasiyeye mazhar olacağından bu harcın iktisap olunacak hukuk mukabili telâkki edilmek istenilmiştir. Halbuki arazii vaziyeye birçok hazaim ve menabii tabiiyeye malik ve kesabeti nüfusiye itibariyle pek dun mevkiide olan memleketimizde nüfus meselesi çok esaslı ve mühim bir devlet meselesi olduğundan esasen Türk vatandaşlığına kabulünü talep ve arzu eden ahvali şahsiye ve mahiyeti ahlâkiyeleri ve memleketimize karşı hissiyatları tetkik olunarak tabiiyetimize kabul edilmeye lâyık ve ehil olanlarını kabul ve olmayanlarını reddetmek suretiyle Hariciye Vekâleti mutlak bir hakkı talkdire malik olduğundan teksiri nüfusa çok muhtaç olan memleketimizde böylece ağır telsik harcı alınması caiz görülemediğinden tabiiyetimizi talep eden her şahıstan beş lira harç alınmak suretiyle iktifa olunmasını ve tabiiyete kabul edilmeyenlerin ademi kabulleri kendi sun'u ve taksirlerinden mütevellit işbu beş lira harcın iade edilmemesi esası kabul olunmuş ve bu şekilde dördüncü madde tadil edilmiştir.

4. İşbu Kanunla kabul edilen harçların evrakı aidesine devairi resmîye pulları ılsakı suretiyle istiyfa edileceğine göre Hariciye Vekâleti muhasebesinde mîlktarı kâfi pul bulundurulması icabedeceğinden bu cihet nazarı dikkate alınarak sekizinci maddede (Hariciye Vekâleti Muhasebesinde lüzumu kadar pul bulundurulur) diye bir fıkra ilâve edilmiştir. Heyeti Umumiyeye arz ve bermucibi havale Bütçe Encümenine tevdi olunur.

Maliye Encümeni Reisi	Mazbata Muharriri
Gümüşhane	Gaziantep
Hasan Fehmi	Ahmet Remzi
Kâtip	Aza
Balkesir	İçel
Fahri	Mehmet Emin
Aza	Aza
Bayazıt	Konya
Şefik	Fuat
	Aza
	Amasya
	İsmail Hakkı

Türkiye

Büyük Millet Meclisi

Bütçe Encümeni

Mazbata No. : 71

Esas No. : 1/25

Bütçe Encümeni Mazbatası

Riyaseti Celileye

Tabiiyet muamelâtından alınacak harçlar hakkında Şûrayı Devlet teşkilâtı ile birlikte Başvekâletten varit olup Hariciye, Maliye ve Bütçe encümenlerine havale buyrulan kanun lâiyhası alâkadar encümenlerce badettetik encümenimize havale buyrulmakla Hariciye Müsteşarı ve Tabiiyet Müdürü Beyler hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Şimdiye kadar 24 Ağustos 1325 tarihli Tarifei Muaddele ve 15 Nisan 1339 tarihli Avans Kanununun onuncu maddesi mucibince alınmakta olan tabiiyet harçlarının gerek tatbikat, gerek ecanibin Türkiye'de tabi olacağı ahkâm ve muamelât noktai nazarından tadil ve ıslahı içabettiğine dair serdolan mütalâalar encümenimizce de varit ve muvafik görülerek lâiyhanın esas itibariyle kabulü tensip edilmiş ve maddelerde berveçhi ati tadilât icra kılınmıştır.

Gerek merkezde ve gerek vilâyat ve memaliki ecnebiyede bu gibi harçları istiyfaya selâhiyattar bulunan makamlar kanunen muayyen bulunduğundan Maliye Encümeni tadiline nazaran birinci maddenin tabiiyet harçlarının mahalli istiyfasını irae etmekte olan ikinci fıkrası tayyedilmiştir.

İkinci ve üçüncü maddeler mahiyetleri itibariyle aynı muameleye müteallik bulunduğundan tevhit edilerek bir madde halinde tespit edilmiştir. Türkiye vatandaşlığını talep ve istida eden eşhastan makduan bir resim alınması tercih edilmiş ve esasen muhacir ve mültecilerin bu resmin tediyesiyle mükellef bulunmadıkları nazarı itibara alınarak işbu resmin beş lirası peşin ve yirmi lirası vatandaşlığa kabullerine mallâk olmak üzere yirmi beş lira olarak tayin ve üçüncü madde bu suretle tanzim kılınmıştır.

Türkiye vatandaşlarından olup diğer bir devleti ecnebiye tabiiyetine girmek için müsaadeyi resmiye talebinde bulunan eşhastan maktuan alınacak yüz liradan mada bilâvasıta vermekte oldukları vergilerin bir senelik miktarının yüzde yetmiş beş nispeti yerine bir misli harç alınması muvafik görülmüş ve dördüncü madde ona göre tadil olunmuştur.

Beşinci ve altıncı ve yedinci maddeler lâiyhanın altıncı ve yedinci, sekizinci maddelerine mütenazır ibare tashihatı ile, sekizinci madde lâiyhanın dokuzuncu maddesine mukabil olarak İskân Kanununun

muvakkat maddesi ile tayin edilen müddet yerine bir sene müddetin tasrihi ile, dokuzuncu madde, onuncu maddede meriyülicra olan mukarrerat ve mevaddı kanuniye yerine 15 Nisan 1339 tarihli Avans Kanununun onuncu maddesinin zikri suretiyle tadilen kabul olunmuş, onuncu madde kanunun mebdei meriyetini tayin itibariyle ilâve edilmiştir.

Maruzatı anife dairesinde tadilen ihzar kılınan Kanun Lâiyhası Heyeti Celileye arz olunur.

1 Mayıs 1928

Reis	Reisvekilî
Edirne	Burdur
Şakir	Salih Vahit
Mazbata Muharriri	Kâtip
Gaziantep	Kütahya
Ali Cenani Bey	Niyazi Asım
İmzada bulunmadı	
Aza	Aza
Aydın	Isparta
Mühendis Mithat Bey	Mükerrem
İmzada bulunmadı	
Aza	Aza
Erzurum	Elâziz
Nafi Atuf	Hasan Tahsin
Aza	Aza
Bursa	Takat
Muhlis	Şevki
Aza	Aza
Samsun	Niğde
Adil	Mehmet Atâ

Aza

Yozgat

Süleyman Sırrı

Hükümetin Teklifi

Tabiiyet Muamelâtından Alınacak Harçlara Dair Kanun Lâiyhası

Birinci Madde — Tabiiyet muamelâtı hakkında herhangi bir makamı resmiye verilen arzuhaller ile ispatı hüviyet ve tabiiyet için alâkadarlar tarafından ibraz olunan vesikaların her birinden yirmi beşer kuruş kayıt harcı alınır. İşbu harcın mahali istiyfası merkezde tabiiyet kalemi, vilâyetlerde birinci derecede tabiiyet işleriyle işgal eden umuru hukukiye müdüriyetleri ve umuru hukukiye müdüriyetleri bulunmayan yerlerde nüfus müdüriyetleri ve memaliki ecnebiyede Türkiye elçilikleri, şehbenderi şubeleri veya şehbenderliklerdir.

İkinci Madde — Hüviyet ve tabiiyetini saraha- ten ispatı kâfi ve muntazam vesikaları bulunmaması

veyahut ibraz ettiği vesikalar münderecatının resmi kuyut ve malumatla taaruz etmesi gibi sebeplerden dolayı herhangi bir makamı resmice tabiiyetinin tayininde tereddüt edilen eşhas hakkında tetkikat icrasına lüzum görüldüğü takdirde iktiza eden tahkikatın yapılması ve neticeye göre tabiiyet kalemince verilecek kararın tebliğ edilmesi için yirmi beş lira harç alınır.

Üçüncü Madde — İkinci maddede mucibince hakkında tabiiyet kalemince karar itihaz edildikten ve harcı istiyfa olunarak icabeden mahalle tebliğ kılınıktan sonra herhangi bir makamı resmiden gösterilecek lüzum üzerine veya alâkadarların talebinde mebnî marezzikir karar müddehazın mükerrer tebliğleri için her defasında beş kuruş harç alınır.

Dördüncü Madde — Türkiye vatandaşlığını talep ve istida eden her şahıs, mükellef olduğu bilâvasıta vergilerin bir senelik miktarının yüzde otuz beş nispetinde harç verir. Muamelenin başlangıcında beş yüz kuruş alınır. Vatandaşlığa kabul edilenlerin harcı miktarı beş yüz kuruştan fazla tutarsa muamelenin sonunda fazlası ikmal ettirilir. Talibin vereceği harç beş yüz kuruştan az veya hiç vergisi yok ise peşin alınan beş yüz kuruşla iktifa olunur. Talebi kabul edilenlere peşin alınan beş yüz kuruş geri verilmemes.

Beşinci Madde — Türkiye vatandaşlarından olup diğer bir devleti ecnebiye tabiiyetine girmek için muasaadeyi resmîye talebinde bulunan eşhastan maktulan yüz lira ile beraber bilâvasıta vermekte olduğu vergilerin bir senelik miktarının yüzde yetmişbeş nispetinde harç istiyfa edilir.

Altıncı Madde — Ecnebilerle evlenerek kocasına izafeten ecnebi tabiiyetini iktisap ile Türkiye vatandaşlığını zayi eden kadınların nüfus sicillerinden kayıtlarının terkinini zımında tabiiyet kalemince tanzim edilecek iltihaberler için yirmi beş lira harç alınır.

Yedinci Madde — Ecnebilerle evlenerek kocasına izafeten ecnebi tabiiyetini iktisap ile Türkiye vatandaşlığını zayi eden ve altıncı madde mucibince harcı istiyfa edildikten sonra sicili nüfusta kaydı terkin edilmiş olan kadın, kocasından boşandıktan yahut kocası öldükten sonra kanunun tayin ettiği müddet zarfında Türkiye vatandaşlığına rücu istidasında bulunursa yalnız beş yüz kuruş harç alınır.

Sekizinci Madde — Bâlâdaki maddelerde mevzubahis harçlar evrakı aidesine devairi resmîye pulları ılsak ve iptal suretiyle istifa olunur.

Dokuzuncu Madde — Muhacir ve mültecilerden 3 Mayıs 1926 tarihli İskân Kanununun on dördüncü maddesi muvakkatesinin fıkrayı ahiresindeki müddet zarfında tabiiyetinin tebdil ve tescilini talep ve istida edenler birinci ve dördüncü maddede muharrer harçlara tabi değildirler.

Onuncu Madde — Hariciye Tabiiyet Kalemince alınan harçlara dair 24 Ağustos 1325 tarihli tarifei muaddele ile meriyülicra olan mukarrerat ve mevadî kanuniye mülğadır.

On Birinci Madde — İşbu Kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

20 Teşrinisani 1927

Başvekil İsmet	Adliye Vekili Mahmut Esat
Müdafaa-i Milliye Vekili Mustafa Abdülhalik	Bahriye Vekâleti Vekili Mustafa Abdülhalik
Dahiliye Vekili Şükrü Kaya	Hariciye Vekili Doktor Tevfik Rüştü
Maliye Vekili Saraçoğlu Şükrü	Maarif Vekili Mustafa Necati
Nafia Vekili Behiç Beyefendi	Ziraat Vekili Mustafa Rahmi
İçtimada bulunmadı	
Ticaret Vekâleti Vekili Mustafa Rahmi	Sihhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekili Doktor Refik

Madde 1. — Tabiiyet muamelesi hakkında herhangi bir makamı resmîye verilen arzuhaller ile ispatı hüviyet ve tabiiyet için alâkadarlar tarafından ibraz olunan vesikaların her birinden yirmi beş kuruş kayıt harcı alınır. İşbu harcın merkezde mahallî istiyfası Hariciye Vekâleti Muhasebe Müdüriyeti, vilâyetlerde nüfus müdüriyetleri ve memaliki ecnebiyede Türkiye elçilikleri şebhenderi şubeleri veya şebhenderliklerdir.

Madde 2. — Aynen kabul;

Madde 3. — İkinci madde mucibince hakkında tabiiyet kalemince karar itihaz edildikten ve harcı istifa olunarak icabeden mahalle tebliğ kılınıktan sonra herhangi bir makamı resmiden gösterilecek lüzum üzerine müttehaz kararın mükerrer tebliğleri için her defasında beş yüz kuruş harç alınır.

Madde 4. — Türkiye vatandaşlığını talep ve istida eden her şahıstan beş lira vatandaşlık harcı alınır. Muamelesi hitamında tabiyete kabul edilmeyenlerin

ademi kabulleri kendi sun'u taksirlerinden mütevel-
lit ise harç iade edilmez.

Madde 5. — Aynen kabul;

Madde 6. — Aynen kabul;

Madde 7. — Aynen kabul;

Madde 8. — Balâdaki maddelerde mevzubahis
harçlar evrakı adiesine devairi resmîye pulları ılsak
ve ptali suretiyle istifa olunur. Hariciye muhâşebe-
sinde lüzumu kadar pul bulundurulur.

Madde 9. — Aynen kabul;

Madde 10. — Aynen kabul;

Madde 11. — Aynen kabul.

Bütçe Encümeninin Tadili

Tabiiyet muamelâtından alınacak harçlara dair Kanun
Lâyihası

Birinci Madde — Tabiiyet muamelâtı hakkında
bir makamı resmîye verilen arzuhaller ile isbatı hü-
viyet ve tabiiyet için alâkadarlar tarafından ibraz olu-
nan vesikaların her birinden yirmi beşer kuruş kayıt
harcı alınır.

İkinci Madde — Hüviyet ve tabiiyetini isbata kâ-
fi vesikaları bulunmamak veyahut ibraz ettiği vesika-
lar münderecatı resmi bir kuyut ve malumat ile ta-
arruz etmek gibi sebeplerden dolayı bir makamı res-
mîye tabiiyetinin tayininde tereddüt edilen eşhas hak-
kında tetkikat icrasına lüzum görüldüğü takdirde ikt-
tiza eden tahkikatın icrası ve neticeye göre tabiiyet
kalemince verilecek kararın tebliği için yirmi beş li-
ra ve talep vukuunda marezzikir kararı müttehazın
mükerrer tebliğleri için her defasında beş lira harç
alınır.

Üçüncü Madde — Türkiye vatandaşlığını talep
ve istida eden her şahıstan birinci maddede mezkûr
kayıt harçlarından maada peşin olarak beş lira ve
muamelesi hitamında tabiiyete kabul edildiği takdirde

ayrıca yirmi lira harç alınır. Ve talebi kabul edilme-
yenlerden peşin alınan beş lira geri verilmez.

Dördüncü Madde — Türkiye vatandaşlarından
olup diğer bir devleti ecnebiye tabiiyetine girmek için
müsaadeyi resmîye talebinde bulunan eşhastan mak-
duan yüz lira ve bilâvasıta vermekte olduğu vergile-
nin küsuratı munzamasıyla beraber bir sene evvelki
miktarının bir misli nispetinde harç alınır.

Beşinci Madde — Ecnebilere evlenen kadınların
kocalarına izafeten ecnebi tabiiyetini iktisap ile Tür-
kiye vatandaşlığını zayı ettikleri takdirde nüfus sicil-
lerinden kayıtlarının telkini zımında tabiiyet kale-
mince tanzim edilecek ilmühaberler için yirmibeş
lira harç alınır.

Altıncı Madde — Beşinci madde mucibince har-
cı istifa edilerek sicili nüfusta kaydı terk edilmiş
olan kadın, kocasından boşandıktan veya kocası öl-
dükten sonra kanunun tayin ettiği müddet zarfında
Türkiye vatandaşlığına rücu istidadında bulunursa
yalnız beş lira harç alınır.

Yedinci Madde — Balâdaki maddelerde mevzu-
bahis harçlar evrakı aidesine devairi resmîyeye mah-
sus harç pulları ılsak ve iptali suretiyle istifa olunur.

Sekizinci Madde — Muhacir ve mültecilerden
Türkiye'ye muvasalatları tarihinden itibaren bir sene
müddet zarfında tabiiyetinin tebdil ve tescilini talep
ve istida edenler birinci ve üçüncü maddede muhar-
rer harçlara tabi değildiler.

Dokuzuncu Madde — Hariciye tabiiyet kalemin-
ce alınan harçlara dair 24 Ağustos 1325 tarihli tari-
fei muaddele ile 15 Nisan 1339 tarihli İkinci Avans
Kanununun onuncu maddesinin tabiiyet harçlarının
beş misline iblâğına dair olan hükmü mülğadır.

Onuncu Madde — Bu Kanun 1 Temmuz 1928
tarihinden muteberdir.

On birinci Madde — Bu Kanunun ahkâmını ic-
raya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

